

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 98. Wallensteinus Fridlandiæ Dux exauctoratus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Februarii Francofordiæ omnium Prin-
cipum conventus haberi, ibidemque de
executionis gravaminibus, aliisque nu-
per propositis articulis deliberari pos-
set, non sine maxima optati successus
spe, eoquod ipsemet Cæsar tum resti-
tutionis moderatione vel saltem dila-
tione exortas turbas sedare paratissi-
mus esset.

§. XCVIII.

*Wallensteinus Fridlandiæ Dux ex-
auditoratus.*

Divulgato hoc responso mox ingens
inter Principes erat opinionum dif-
finitudo; quivis in rem suam diser-
tus, multi pro commodi privati ratio-
ne nunc pacem nunc bellum suadebant,
pauci publicæ utilitatis studio privati
dispendii formidinem exuebant: nulli
tamen deerant speciosi obtentus, qui-
bus commune justitiæ bonum procura-
re crederentur: Qui severam edicti
executionem urgebant, victorias, ac
potentes Cæsaris exercitus, Dei glo-
riam, Ecclesiæ fideique augmentum,
Sedis Apostolicæ dignitatem, & ani-
marum salutem prætexebant: Alii ve-
ro moderatioris animi Principes, at-
que inter eos præcipue Maximilianus
Bavariæ Elector, sublati domestici
diffi-

Sæc. XVII.
A. C. 1630.

*Bourgeant
Hist. belli
tric. t. I.*

Hist. Eccles. Tom. LIX.

X

diffi-

Sæc. XVII. diffidii simultatibus, Lutheranos mi-
 A. C. 1630. gata edicti severitate ad concordiam esse

revocandos suadebant, ne prævalens
 extero, seu Sueco hoste, ac mutata
 belli fortuna non modo hucusque ere-
 pta recuperari haud valerent, sed ere-
 dens recuperata amittendi discrimen
 esset. Talibus, aliisque per opinionum
 varietatem ventilatis, ad extremum
 pro cæpti semel propositi perseveranti
 decretum est, ab edicti rigore nihil
 esse remittendum: In hunc igitur mo-
 dum post longam digladiationem supe-
 rior fuit sententia perniciosior, quæ
 partim vana fortitudinis jactantia, par-
 tim Religionis, ac justitiæ forma spe-
 ciosior. Tum vero vix non communi
 erat omnium Electorum postulatio, ut
 Wallensteinus Fridlandiæ Dux mili-
 tari imperio exueretur: Eidem enim
 utpote supremo Capiti militum lice-
 tiæ, indeque exorta damna imputaban-
 tur, nec Imperii nec Imperatoris Sa-
 luti sat cautum credebatur, nisi præ-
 ceptis hujus hominis fortuna ac pote-
 tia tempestive frangeretur: Forte etiam
 ipsemet Fridlandus communi humanæ
 felicitatis vitio, intemperantius blan-
 dientis fortunæ prosperitatem ferebat:
 carpebatur enim, quod præter vitæ
 magnificentiam quovis Principe supe-
 riorem alienæ gloriæ æmulus, propria
 nimium

*Nani l. 8.
 Hist. Venet.
 p. 586.*

nimium avidus æquales contemneret, Sæc. XVII.
 tamque insolita morum asperitate cun- A. C. 1630.
 ctis dominaretur, ut unius Cæsaris
 gratia tutus, nulla Principum, legum-
 que Imperii habita ratione hiberna,
 æstiva, stationesque militum, tributa
 insuper, atque exactiones pro arbitrio
 distribueret, tantoque nonnunquam
 saltu disponderet, ut querentibus desu-
 per Principibus Provinciisque, superbo
 responso insultaret, aut graviora super-
 adderet onera. Cæsar excusato Wal-
 lensteinio, cum plerasque querelarum
 causas in belli necessitatem temporis-
 que injuriam conjiceret, ad extremum
 importunis Principum votis expugna-
 tus, ut militare Wallensteinio auferre-
 tur imperium, invitus licet consensit.
 Majore pronitate Cæsar reddendæ pa-
 cis studio animatus, ad Electorum vota
 maximam exercitus sui partem, reten-
 tis duntaxat armatorum triginta no-
 vem millibus, a signis dimisit, & Tillio
 supremum residui agminis Imperium
 contulit, applaudentibus Cæsaris hosti-
 bus, ac præcipue Gustavo Sueciæ Re-
 ge, qui exauctoratis ferme omnibus
 ad ejus castra transeuntibus exercitum
 suum veterano milite auxit, ipsumque
 Wallensteinium amplis promissis, in-
 cassum licet, ad suas partes sollicita-
 vit. Adeo Cæsaris Religione & pie-
 tate

Sæc. XVII. tate abutebantur potissimum illi, quæ
 A. C. 1630. extremum Austriacæ Domus excidium
 ex eo accelerasse crediderant, quos
 cunctos Protestantes per edicti execu-
 tionem in Cæsarem armarint, eumque
 exauctorato exercitu ac Belliducum
 præcipuo, pene inermem reddiderint
 dum interea Sueci Gallique Imperium
 validissimis copiis inundaturi essent
 & Protestantes pro restaurando in Cæ-
 sare bello sumptus viresque omnes
 prodigerent.

§. XCIX.

Ratisbonensium comitiorum exitus.

Annal. Boic. part. 3. l. 15. le Blanc. Hist. de Bavier. t. 4. Dimisso Fridlando Cæsar Ratisbonæ
 statuit, ne in posterum stipendia
 pro Præfectorum arbitrio, sed ex Or-
 dinum præscripto penderentur: con-
 venit insuper, ne Cæsar inconsultis Ele-
 ctoribus ac Imperii Ordinibus bellum
 indiceret: Agebatur etiam seorsim de
 Ferdinando III, in Romanorum Regem
 creando. Rem urgebant, incio tamen
 Cæsare, Roccius jussu summi Pontifi-
 cis, necnon Carolus Auria Hispani Re-
 gis Legatus: electionem tamen esse dis-
 ferendam censebant Electores, eoquod
 nec ipse Cæsar, nec ulla necessitas
 exposceret, aliunde vero Saxonis &
 Brandeburgici Electorum Oratores ma-
 dati